

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Dziergawka

w sprawie R. G.

skazanego za czyn z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i inne
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 30 listopada 2023 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w X.

z dnia 10 stycznia 2023 r., sygn. akt IV Ka 1688/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego X.

z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt IV K 1331/19,

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego.**

[PGW]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy X. wyrokiem z dnia 22 czerwca 2022 roku, sygn. akt IV K 1331/19:

I. uznał oskarżonego R. G. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z punktu 1 zarzutów, polegającego na tym, że w dacie bliżej nieustalonej nie wcześniej niż w okresie od sierpnia 2015 r. do sierpnia 2016 r. w [...] przy ul. [...] w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru doprowadził małoletniego poniżej 15 roku życia X.Y., ur. [...] r. do poddania go innym czynnościom seksualnym polegającym na gładzeniu go po nodze, plecach, brzuchu oraz dotykaniu w miejsca intymne, czynu z art. 200 § 1 k.k. w związku z art. 12 § 1

k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 200 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

II. uznał oskarżonego R. G. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z punktu 2 zarzutów, polegającego na tym że w dacie bliżej nieustalonej nie wcześniej niż w okresie od sierpnia 2015 r. do sierpnia 2016 r. w [...] w mieszkaniu przy ul. [...] w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru usiłował doprowadzić małoletniego poniżej 15 roku życia X.Y., ur. [...] r. do poddania go innym czynnościom seksualnym polegającym na odbyciu stosunku oralnego, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na brak zgody małoletniego, tj. czynu z art. 200 § 1 k.k. w związku z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 12 § 1 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 200 § 1 k.k. w związku z art. 14 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu R. G. karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

III. uznał oskarżonego R. G. za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z punktu 3 zarzutów, polegającego na tym, że w dacie bliżej nieustalonej nie wcześniej niż w okresie od sierpnia 2015 r. do sierpnia 2016 r. w [...] w mieszkaniu przy ul. [...] prezentował małoletniemu poniżej 15 roku życia X.Y., ur. [...] r. treści pornograficzne w sposób umożliwiający małoletniemu zapoznanie się z nimi, tj. czynu z art. 200 § 3 k.k. i za przestępstwo to na podstawie art. 200 § 3 k.k. wymierzył oskarżonemu R. G. karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonego R. G. w punktach poprzednich wyroku i orzekł wobec oskarżonego karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności,

V. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej wobec oskarżonego R. G. kary zaliczył okres zatrzymania oskarżonego w sprawie od dnia 22 lipca 2019 r. od godz. 10.00 do dnia 22 lipca 2019 r. do godz. 13.00,

VI. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego R. G. nawiązkę na rzecz X.Y.. w kwocie 5000 zł (pięć tysięcy złotych),

VII. na podstawie art. 41 a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego R. G. zakaz wszelkiego kontaktowania się z X.Y.. na okres 6 (sześciu) lat,

VIII. na podstawie art. 627 k.p.k., art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego R. G. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe, w tym 400 (czterysta) złotych tytułem opłaty.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonego.

Sąd Okręgowy w X. wyrokiem z dnia 10 stycznia 2023 roku, sygn. akt IV Ka 1688/22 po rozpoznaniu wniesionych apelacji:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej zawarte w pkt. IV jego części dyspozytywnej,

- za czyn przypisany oskarżonemu w pkt. I jego części dyspozytywnej wymierzył R. G. na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 37b k.k. karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w rozmiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie,

- za czyn przypisany oskarżonemu w pkt. II jego części dyspozytywnej wymierzył R. G. na podstawie art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 37b k.k. karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w rozmiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie,

- za czyn przypisany oskarżonemu w pkt. III jego części dyspozytywnej wymierzył R. G. na podstawie art. 200 § 3 k.k. w zw. z art. 37b k.k. karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności oraz karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w rozmiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie,

- na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 2 k.k. połączył wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz połączył wymierzone oskarżonemu kary ograniczenia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w rozmiarze 20 (dwudziestu) godzin miesięcznie,

- za podstawę wszystkich wskazanych wyżej rozstrzygnięć, na podstawie art. 4 § 1 k.k., wskazał przepisy obowiązujące w brzmieniu przed dniem 24 czerwca 2020 r.

- zaliczenie okresu zatrzymania zawarte w pkt. V jego części dyspozytywnej odnosił do orzeczonej wyżej kary łącznej pozbawienia wolności,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy,

III. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze i wymierzył mu 300 (trzysta) złotych opłaty za obie instancje.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca skazanego, który zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nieprawidłowym przeprowadzeniu kontroli odwoławczej i akceptację dowolnej oceny dowodów dokonaną przez Sąd I instancji, tj. uznanie, że wina skazanego R. G. w aspekcie popełnienia czynów z art. 200 § 1 k.k. i art. 200 § 3 k.k. nie budzi wątpliwości, albowiem dowodem na sprawstwo skazanego są zeznania pokrzywdzonego X.Y., zeznania świadka X.Y.1. oraz opinii psychologicznej, podczas gdy ww. dowody stojąc w sprzeczności z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym, w tym m.in. zeznaniami świadków: K. K., T. S., T. G., S. S., B. S., A. S., D. C., A. K., E. K., A. S. oraz D. Z., które to dowody nie wskazują na zaistnienie żadnego z inkryminowanych zachowań skazanego, jego rzekomych skłonności homoseksualnych i pedofilskich, a także prowadzą do wniosku, że depozycje podawane przez pokrzywdzonego stanowiły zemstę wobec skazanego za relację z A. S. oraz zakończenie relacji z matką pokrzywdzonego, a tym samym nie dają podstaw do uznania winy R. G. w zakresie przypisanych mu czynów,

2) rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. oraz art. 4 k.p.k., poprzez uznanie za udowodnioną wersję wydarzeń niekorzystną dla skazanego, podczas gdy równie możliwa jest w niniejszej sprawie inna wersja przebiegu zdarzeń, a zasada rozstrzygania nie dających się usunąć wątpliwości oraz prawidłowa analiza materiału dowodowego oparta na dyrektywach określonych w art. 7 k.p.k., winny

skutkować wydaniem wyroku uniewinniającego, ponieważ istnieją inne od przyjętej przez Sądy obu instancji możliwej wersji zdarzeń, a ta wersja, którą jako prawdziwą przyjął Sąd I instancji, a za nimi Sąd Okręgowy w X., nie jest oparta ani na niepodważalnych dowodach ani na nierozzerwalnym łańcuchu wiarygodnych poszlak,

3) rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 k.p.k., 201 k.p.k. i art. 170 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k., polegające na niesłusznym oddaleniu przez Sąd Odwoławczy wniosków dowodowych obrońcy skazanego o przeprowadzenie dowodu z korespondencji kierowanej przez pokrzywdzonego do skazanego, z dokumentu w postaci „Oceny wymogów formalnych oraz poprawności technicznej opinii sądowo- psychologicznej z dnia 15 lutego 2019 r., wykonanej na zlecenie prokurator B. J. przez psycholog W. S.” z dnia 14 listopada 2022 r. oraz sprawozdania z czynności detektywistycznych z dnia 25 listopada 2022 r., brak należytego uzasadnienia stanowiska w tym zakresie, co w stopniu poważnym naruszyło prawo do obrony skazanego R. G.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w X. z dnia 10 stycznia 2023 r. wydanego w sprawie o sygn. akt IV Ka 1688/22 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji. Ponadto wniósł o wstrzymanie wykonania orzeczonej wobec skazanego kary pozbawienia wolności i zwolnienie skazanego od ponoszenia opłaty od kasacji w całości.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanego prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie niniejszych rozważań przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służącym, zgodnie z treścią art. 519 k.p.k., do kończącego postępowanie, prawomocnego wyroku sądu odwoławczego. Oznacza to, że podnoszone w kasacji zarzuty odnosić się powinny, co do zasady, do rażącej obrazu prawa, o której mowa w art. 523 § 1 k.p.k., do której miało dojść w toku postępowania odwoławczego. Kasacja, co już wielokrotnie podkreślał Sąd

Najwyższy, nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej dokonanej przez sąd odwoławczy. Powyższe oznacza, że zarzuty podnoszone w tym środku zaskarżenia powinny dotyczyć orzeczenia odwoławczego. Jednocześnie podkreślić należy, że możliwość zarzucenia uchybienia wyrokowi sądu I instancji, może nastąpić tylko wówczas, gdy w treści zarzutu zostanie wykazane, że konkretne uchybienie przeniknęło do wyroku sądu odwoławczego, będącego przedmiotem zaskarżenia. Owo „wykazanie” powinno nastąpić zarówno poprzez powołanie przepisów, które sąd odwoławczy naruszył dopuszczając do „przeniesienia” tego uchybienia do swojego orzeczenia, jak i poprzez stosowną argumentację (zob. postanowienie SN z 24 czerwca 2021 r., IV KK 217/21, postanowienie SN z 30 marca 2017 r., V KK 35/17, LEX nr 2281289).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy podkreślić należy, że podniesione w niej zarzuty naruszenia prawa procesowego zostały sformułowane instrumentalnie celem ponowienia zwykłej kontroli odwoławczej dokonanej przez Sąd Okręgowy w X. w zakresie oceny przede wszystkim zeznań pokrzywdzonego X.Y., zeznań świadka X.Y.1. oraz opinii psychologicznej.

Za całkowicie nieuzasadniony uznać należy zarzut zawarty w punkcie 1 wniesionej kasacji, dotyczący obrazy art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegający zdaniem skarżącego na przeprowadzeniu przez Sąd odwoławczy nierzetelnej kontroli zawartych w apelacji zarzutów co do oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że o obrazie przepisu art. 433 § 2 k.p.k. można mówić wówczas, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym albo gdy kontrola ta miała charakter pozorny. Innymi słowy, zarzut rażącej obrazy art. 433 § 2 k.p.k. może być skuteczny tylko wtedy, gdy sąd II instancji nie rozpozna zarzutów apelacyjnych w ogóle lub gdy nie odniesie się do nich w uzasadnieniu orzeczenia, uwzględniając przy tym treść art. 457 § 3 k.p.k. Zatem, aby zarzut formułowany przez skarżącego okazał się skuteczny, musi on wykazać, że podczas kontroli odwoławczej uchybienie faktycznie zaistniało, a nadto opisanie na czym ono polegało i dlaczego stanowi rażące naruszenie przepisów (zob. postanowienie SN z 28 marca 2017 r., III KK 490/16; postanowienie SN z 29 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 593/21). Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego Sąd odwoławczy, jak wynika

z uzasadnienia przedmiotowego wyroku, w sposób szczegółowy odniósł się do wszystkich podniesionych przez obrońców skazanego we wniesionych apelacjach zarzutów, zaś wynikiem przeprowadzonej przez niego kontroli odwoławczej było znaczne złagodzenie orzeczonej wobec skazanego kary, w pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok został utrzymany w mocy. Jednocześnie wskazać należy, że Sąd odwoławczy nie dokonywał w ramach postępowania apelacyjnego samodzielnie żadnych nowych ustaleń faktycznych, jak też nie oceniał na nowo zgromadzonego materiału dowodowego. Sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku wskazał, że Sąd meriti przeprowadził w sposób wnikliwy postępowanie, dążąc do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności sprawy, przy tym mając na względzie okoliczności przemawiające na korzyść jak i na niekorzyść R. G., zaś ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji jest zgodna ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego. Sąd odwoławczy w sposób szczegółowy odniósł się do zeznań pokrzywdzonego i jego matki, wskazując na ich spójność z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Trafnie wskazał także Sąd odwoławczy, że opinie psychologiczne, dotyczące zeznań złożonych przez małoletnich świadków, stanowiące podstawę ustaleń faktycznych, zasadnie zostały uznane za wiarygodne, bowiem były one jasne i wyczerpujące.

Za nieuzasadniony również uznać należy zarzut zawarty w punkcie 2, dotyczący naruszenia przepisów art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i art. 4 k.p.k. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że przepisy art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. Powyższe oznacza, że gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygory art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się usunąć wątpliwości (zob. postanowienie SN z 14 grudnia 2022 r., IV KK 497/22). W analizowanej sprawie Sąd dokonał oceny zebranych w sprawie dowodów w zgodzie z zasadami określonymi w art. 7 k.p.k. i na tej podstawie poczynił ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wyrokowania, a tym samym nie dopuścił się obrazy art. 5 § 2 k.p.k., bowiem w sprawie nie zaistniały wątpliwości, które zostałyby rozstrzygnięte na niekorzyść skazanego. Jednocześnie zaznaczyć należy, że zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. może być podnoszony w postępowaniu kasacyjnym

tylko wówczas, gdy sąd odwoławczy czynił samodzielne ustalenia faktyczne, co w sprawie niniejszej nie miało miejsca. Odnośnie naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 4 k.p.k., wskazać należy, że przepis ten nie może stanowić samodzielnej podstawy kasacyjnej. Przepis ten bowiem statuuje jedną z generalnych zasad rządzących procesem karnym, tj. zasadę obiektywizmu, która to zasada znajduje następnie konkretyzację w części szczegółowej kodeksu. Wskazać zatem należy, że treścią zarzutu może być naruszenie konkretnych, szczegółowo wskazanych przepisów, nie zaś zasady generalnej.

Za chybiony również uznać należy zarzut z punktu 3 wniesionej kasacji. W treści tego zarzutu skarżący wskazuje, że Sąd odwoławczy niezasadnie odrzucił wnioski dowodowe. Wskazać należy, że to Sąd odwoławczy jest gospodarzem postępowania jurysdykcyjnego, dlatego w jego gestii pozostaje ostateczna decyzja o dopuszczeniu dowodu. Sąd nie ma obowiązku uwzględniania wszystkich wniosków dowodowych składanych przez strony i może je oddalić na podstawach wskazanych w art. 170 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy w niniejszej sprawie uzasadnił z jakich powodów oddalił wniesione wnioski dowodowe, uznając, że zmierzają one do niezasadnego przedłużania postępowania. Odnosząc się do kwestii oddalenia wniosków dowodowych, wskazać należy, iż zaprezentowana przez skarżącego argumentacja jest całkowicie nieuzasadniona. Sąd odwoławczy bowiem w sposób szczegółowy odniósł się do tej okoliczności, a argumentację przedstawioną przez ten Sąd, należy w pełni podzielić. Sąd odwoławczy słusznie uznał, że sporządzona przez biegłego opinia była fachowa, rzeczowa i nie budziła merytorycznych zastrzeżeń lub wątpliwości. Jednocześnie podkreślić należy, że uznanie opinii za jasną i pełną w rozumieniu art. 201 k.p.k. jest domeną organu procesowego, a nie strony procesowej, przedstawione zaś przez skarżącego wywody w tym zakresie są bezpodstawne.

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, istotą kasacji nie może być samo negowanie wiarygodności dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych (także w zakresie możliwości przypisania winy oskarżonemu) tylko dlatego, że zostały one ocenione w sposób dla skarżącego niekorzystny. Tego rodzaju zabieg stanowi nie tylko nieuprawnioną polemikę, ale też obejście przepisu art. 523 k.p.k. Z faktu zaś, iż określonym dowodom sądy nadały walor

wiarygodności, innym zaś go odmówiły, nie sposób czynić zarzutu obrazy prawa (zob. postanowienie SN z 3 września 2020 r., I KK 83/20; postanowienie SN z 29 maja 2020 r., II KK 240/19). Przede wszystkim zaś kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania rażących uchybień w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie SN z 5 października 2022 r., IV KK 366/22).

Reasumując, zauważyć należy, że w istocie wniesiona kasacja sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu I instancji. Wprawdzie kasacja zawiera zarzuty kierowane pod adresem orzeczenia wydanego przez Sąd odwoławczy, to jednak zawarte w niej argumenty są zbieżne z tymi podnoszonymi w apelacji. Skarżący właściwie zmierza do przedstawienia własnej i odmiennej od ustaleń Sądów obu instancji oceny przeprowadzonych dowodów oraz dokonanych na ich podstawie ustaleń stanu faktycznego. Co więcej, autor kasacji w sposób dowolny wskazuje na możliwość istnienia innej wersji przebiegu zdarzeń w niniejszej sprawie. Skarżący formułując w ten sposób kasację, będącą nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, środek ten potraktował jako kolejny instancyjny środek odwoławczy, co jest niedopuszczalne. Kasacja nie służy bowiem do ponawiania kontroli instancyjnej już dokonanej przez sąd odwoławczy, stąd też postępowanie kasacyjne nie może być traktowane jako trzecia instancja (zob. postanowienie SN z 9 stycznia 2019 r., IV KK 694/18, LEX nr 2604055; postanowienie SN z 11 października 2022 r., V KK 332/22, LEX nr 3511268).

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że podniesione w omawianej kasacji zarzuty były oczywiście bezzasadne, co pozwoliło na oddalenie wniesionego środka na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych za postępowanie kasacyjne orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[PGW]

[as]

[aɪ]